

№49 იანვარი - თებერვალი 2020 წელი

სულიერ-საგანმანათლებლო ჟურნალი

საღიშეთვე

 მეძას გათავისუფლება

 გედნიერი ოჯახი ამძვენიური სამოთხეა

 „სამთვეული“

წინასიგუებათჲ

ძვირფასო მკითხველნო, მოგესალმებით მონყალე და მწყალობელი უზენაესი ალლაჰის სახელით! ალლაჰმა მისი წყალობა და ბარაქა არ მოგაკლოთ. უპირველეს ყოვლისა, უსაზღვრო ქება-დიდება სამყაროს გამჩენ ალლაჰს, რომ კიდევ ერთხელ მოგვეცა საშუალება, ერთმანეთს ჟურნალის, „ახალი მთვარის“, მეშვეობით შევეხვედროდით და მივსალმებოდით. პირველ რიგში, გვსურს მოგილოცოთ სამთვეულის (რეჯები, შალბანი, რამადანი) მოახლოება. მიმდინარე წლის 25 თებერვალს იწყება რეჯების თვე. გისურვებთ რწმენის სიმტკიცეს, ჯანმრთელობას, უზენაესი ალლაჰის კმაყოფილების დამსახურებასა და მისთვის მისაღები ღვთისმსახურების შესრულებას.

ჩვენ, ადამიანები ვალდებულნი ვართ, ვიცოდეთ რწმენის როლი ადამიანის ცხოვრებაში თუ რამდენად მნიშვნელოვანია. უნდა ვიცოდეთ, თუ რისთვის გაჩნდა ადამიანი ამქვეყანაზე და რა მოვალეობა აკისრია მას გამჩენის, საზოგადოებისა და საკუთარი თავის წინაშე.

ადამიანი, როგორც მოგეხსენებათ, სხეულისა და სულისგან შედგება. დამიანმა არსობებო რომ შეძლოს, საკვები ესაჭიროება, ხოლო სხეულში სულიერი სამყარო, რომ გაძლიერედეს, ამასაც საზრდო სჭირდება, ოღონდ სულიერი საზრდო.

სამთვეულის მოახლოება, პირველ რიგში, ჩვენი რწმენის დასულიერი სამყაროს გაძლიერების ერთ-ერთი საშუალებაა. ჩვენი სიცოცხლის მანძილზე ყოველთვის უნდა გავიღოთ მონყალე, დავეხმაროთ გაჭირვებულ ადამიანებს, მოვიწახულოთ ნათესავები და ავადმყოფები, მათთვის ალლაჰს ჯანმრთელობა და ხანგრძლივი სიცოცხლე შევსთხოვოთ, საჩუქრებით გავახაროთ ბავშვები და გავეუმდიდროთ სულიერი სამყარო, მივიღოთ ერთმანეთისაგან დალოცვა, რამეთუ ალლაჰის შუამავალი ს.ა.ვ ბრძანებს: „მუსლიმი ძმისთვის დაუსწრებლად

აღვლენილი ვედრება უფრო მიღებულია ალლაჰის წინაშე“.

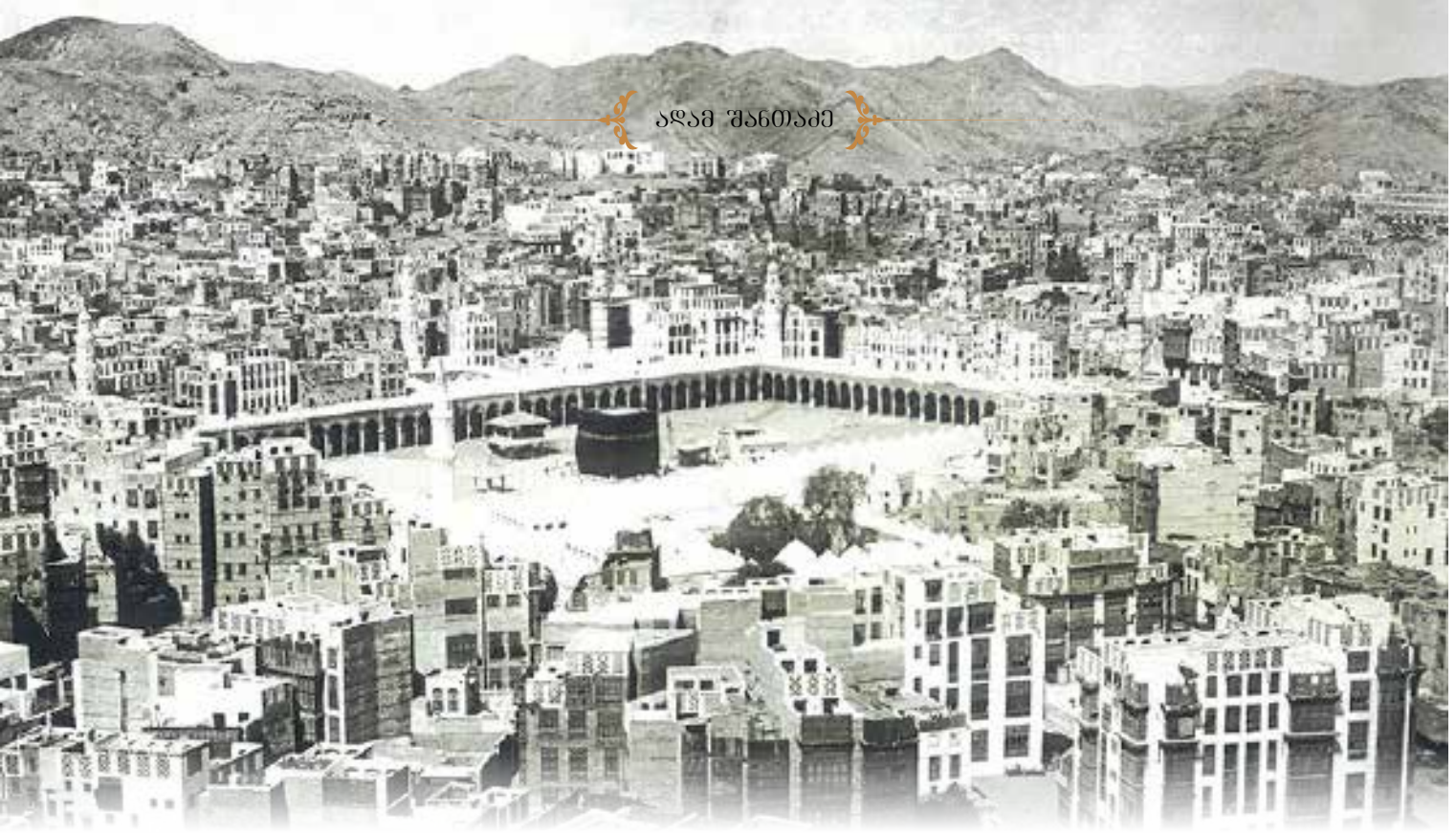
როდესაც სამთვეული მოახლოვდება, ალლაჰის შუამავალი ს.ა.ვ ასე ევედრებოდა: „უზენაესო ალლაჰო! დალოცვილ ჰქმენი ჩვენთვის რეჯებისა და შალბანის მთვარე და მოგვასწარი რამადანს“.

სულისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი საზრდო ქეშმარიტი რწმენაა. ალლაჰის მორწმუნე და მასზე მინდობილი ადამიანი მისგან იღებს სულიერ საზრდოსა და ძალას, ადამიანი მუდმივად საჭიროებს უზენაესი ალლაჰის დახმარებას. სწორედ უზენაესი ალლაჰის რწმენა და მასზე მინდობა გვექცევა ნდობისა და სიმშვიდის უშრეტ წყაროდ.

უზენაესი ალლაჰი ბრძანებს: „რომელთაც ირწმუნეს, ალლაჰის ხსენებით იჯერეს გულნი მათნი. დიახ, მხოლოდ ალლაჰის ხსენებით ჰპოვებს გულნი სიმშვიდეს!“ (სურა რადი, აიათი 28)

რწმენა ადამიანს მარტოობისგან იხსნის, რწმენა ჩვენი სულის საკვები და გულის სინათლეა. ურწმუნო ადამიანის სული საზრდოს გარეშეა დარჩენილი, ხოლო სიბნელეში ჩაძირული გული მოკლებულია უდიდეს საყრდენ ძალას. რწმენა ადამიანს მარტოობისგან იცავს. ცხოვრებაში ადამიანს უამრავ სიძნელესთან უხდება ბრძოლა. ასეთ მომენტებში ალლაჰის მორწმუნე ადამიანები სასონარკვეთილებაში არ ცვივდებიან. ისინი უზენაეს ალლაჰს შეაფარებენ ხოლმე თავს, მას მიენდობიან და უდიდესი მოთმინებით საბოლოო შედეგს დაელოდებიან. ძლიერ მფარველზე სიყვარულითა და პატივისცემით მინდობა კი ადამიანს უდიდეს ნეტარებას ჰგვრის.

უზენაესმა ალლაჰმა დაგლოცოთ, რწმენა გაგიძლიეროთ და მოგცეთ ღვთისმსახურების შესრულების ძალ-ღონე. უზენაესი ალლაჰი იყოს ყველგან და ყოველთვის ჩვენი შემნე და მფარველი.

მექას გათავისუფლება

მუსლიმების მიერ მექა გათავისუფლდა 630 წლის 11 იანვარს, ორშაბათს. ამ ისტორიული მოვლენის შედეგად დასრულდა თითქმის ოცწლიანი კონფლიქტი მუსლიმებსა და მექელ წარმართებს შორის.

როგორც ვიცით, მანამდე ქააბა კერპებით იყო სავსე, დაახლოებით, 360 კერპი იყო შიგ განთავსებული. ყველა ტომს საკუთარი ბელადი და საკუთარი კერპი ჰყავდა, რომელსაც ეთაყვანებოდნენ. კერპები მათთვის როგორც სულიერი, ასევე სოციალური და ეკონომიკური მნიშვნელობის მატარებელი ქმნილებები იყო. ფაქტობრივად, კერპები მათ განკარგულებაში მყოფი „ღვთაებები“ იყო, რაც სურდათ, იმას აკეთებდნენ, ბოლოს კერპს მსხვერპლს შესწირავდნენ და ამით ყოველგვარი ცოდვა მიტევებული ჰქონდათ. ისლამი კი ცოდვების მიტევებას მხოლოდ ღმერთისგან მოითხოვდა. ადამიანები ამქვეყნად თავისუფალი არიან

საკუთარ ქმედებებში, მაგრამ ხვალ ყველა ღმერთის წინაშე პასუხს აგებს საკუთარი ნამოქმედარის გამო. ეს კი წარმართებს ძალიან აშინებდათ, ვინაიდან მათ საქციელს, აღვირახსნილ ცხოვრებას გამართლება არ ექნებოდა, იცოდნენ, რაც მოელოდათ ღმერთის წინაშე წარდგომის შემდეგ. ამიტომაც ცდილობდნენ მის შეჩერებას და წინააღმდეგობას უწევდნენ შუამავალს (ს.ა.ს.), ზოგადად, მუსლიმებს. თუმცა მათი მტრობა, უსამართლობა და აღვირახსნილობა დიდხანს არ გაგრძელებულა, რადგანაც „მოვიდა ჭეშმარიტება (ისლამი), მოიშთო სიცრუე (ურწმუნობა). უეჭველად, სიცრუე განწირულია მოსაშთობად.“ (ისრა 17/81)

დედამიწაზე ყურანის პირველი აიათების ზეგარდმოვლენის დღიდან, ანუ 610 წლიდან, ოცი წელი გავიდა, მაგრამ მუსლიმები კვლავ განდევნილნი იყვნენ საკუთარი ქალაქიდან. მიუხედავად იმისა, რომ ჰუდეი-

ბიეს სამშვიდობო შეთანხმების შემდეგ მუსლიმებსა და წარმართებს შორის ურთიერთობები ნელ-ნელა დათბა და მუსლიმებმა ქააბას მოლოცვაც შეძლეს, ქააბაში კერპები მაინც ხელუხლებელი იყო და მუსლიმებიც ვერ ახერხებდნენ საკუთარ ოჯახებში დაბრუნებას.

ყოველივე ზემოთხსენებულს ემატებოდა ისიც, რომ წარმართები არასერიოზულად უდგებოდნენ სამშვიდობო შეთანხმების მუხლებს და რიგ შემთხვევებში არღვევდნენ კიდევ.

უნდა აღინიშნოს, რომ მექას გათავისუფლება მოხდა 630 წელს, ჰუდეიბიეს სამშვიდობო შეთანხმებიდან 2 წლის შემდეგ, როცა აღნიშნული შეთანხმება დაიდო 10 წლის ვადით. რა თქმა უნდა, ყოველივე ამის მიზეზი, რამაც გამოიწვია პროცესების დაჩქარება, ყურეიშელთა მხრიდან შეთანხმების დარღვევა გახდა.

ჰუდეიბიეს სამშვიდობო შეთანხმების ერთ-ერთი მუხლის მიხედვით, ტომებს უფლება ეძლეოდათ სასურველი მხარის მფარველობის ქვეშ შესულიყვნენ. შესაბამისად, ჰუზას ტომმა მუსლიმთა მფარველობის, ხოლო ბექირის ტომმა ყურეიშთა მფარველობის ქვეშ შესვლა აირჩია. აქვე ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ ჰუზასა და ბექირის ტომები ოდითგანვე მტრულად იყვნენ ერთმანეთის მიმართ განწყობილი და ხშირად მათ შორის სისხლიანი დაპირისპირებაც ხდებოდა. ჰუზას ტომი ყოველთვის შუამავალს (ს.ა.ს.) უჭერდა მხარს. მორიგი სისიხლიანი დაპირისპირება ჰიჯრით მერვე წელს გაიმართა. ყურეიშელმა წარმართებმა იარაღით მოამარაგეს ბექირის ტომი, მათივე ნაქეზებით, ბექირის ტომი მოულოდნელად დაესხა თავს ჰუზას

ტომს და 23 ადამიანი მოკლეს.

ჰუზას ტომის წარმომადგენლები მაშინვე მედინაში მყოფ შუამავალთან (ს.ა.ს.) ჩავიდნენ, აუხსნეს ყველაფერი და მომხდართან დაკავშირებით რეაგირება მოსთხოვეს. რასაკვირველია, ყურეიშელთა მიერ ბექირის ტომის ნაქეზება და მათი იარაღით მომარაგება მშვიდობიანი მოლაპარაკების დარღვევას ნიშნავდა. შუამავალი (ს.ა.ს.) მომხდარის გამო ძალიან დამწუხრდა და პირობა მისცა ჰუზას ტომის წარმომადგენლებს, რომ აუცილებლად დაეხმარებოდა. მალევე ელჩები გააგზავნა მექაში და წარმართებს სამი ულტიმატუმი წაუყენა:

1. ჰუზას ტომიდან თითოეული მოკლულისთვის დიეტი (მოკლულის საფასური) გადაეხადათ;

2. ან ყურეიშის ტომს უარი ეთქვა ბექირის ტომის მფარველობაზე;

3. თუ ამ ორი წინადადებიდან არცერთს არ მიიღებდნენ, მაშინ ჰუდეიბიეს შეთანხმება გაუქმებულად ჩაითვლებოდა. (იხ. შუამავალი (ს.ა.ს.), მ.ზეკაი, ქორნაფა, (თარგმანი: თ. მიქელაძე, გამომცემლობა ერქამი, გვ. 257).

რამდენად გასაკვირიც არ უნდა იყოს, ყურეიშებმა პირველი და მეორე წინადადება არ მიიღეს, ხოლო მესამეს დათანხმდნენ,

რომლითაც ჰუდეიბიეს სამშვიდობო შეთანხმებაც გაუქმდა.

არ გასულა ბევრი დრო, ყურეიშები გონს მოეგნენ, გაანალიზეს მათი მოქმედების შედეგი, რომლითაც ისინი წამგებიან პოზიციაში აღმოჩნდნენ და გადაწყვიტეს ხელშეკრულების განახლება. სასწრაფოდ

„ნუთუ ვერ ხედავენ, უეჭველად, ჩვენ დავადგინეთ (მექა) უსაფრთხოდ და ნაკრძალად მაშინ, როცა ირგვლივ ხალხს ხოცავენ. ნუთუ სწამთ სიცრუე და უარყოფენ ალლაჰის წყალობას?“

(ყურანი 29/67)

მიაგლინეს ებუ სუფიანი მედინაში ხელშეკრულების გასაახლებლად, თუმცა ამ უკანასკნელმა ვერაფერი ველარ მოაგვარა. მუსლიმებმა იგი ცივი უარით გაისტუმრეს უკან მექაში.

ებუ სუფიანის უშედეგო ვიზიტით მექელები ძალიან უკმაყოფილონი დარჩნენ და იგი მოვალეობის შეუსრულებლობაშიც კი დაადანაშაულეს. მექა კვლავ შიშმა და მღელვარებამ მოიცვა.

თავის მხრივ შუამავალმა (ს.ა.ს.) ერთ დღეს ებუ ბექირი (რ.ა.), შემდეგ კი ომარი (რ.ა.) იხმო და მათთან საქმიანი თათბირი გამართა. გარკვეული მსჯელობის შემდეგ შუამავალმა (ს.ა.ს.) მექას გათავისუფლების გადაწყვეტილება მიიღო და მზადებისთვის ბრძანება გასცა. გადაწყვეტილების შესახებ ყველა მოკავშირე ტომს აცნობეს და ჯარის შეკრება უბრძანეს.

უკვე მუსლიმების მშობლიურ ქალაქში დაბრუნების დრო მოახლოვდა. 8 წელი ელოდნენ ამ დღეს მექელი წარმართების მიერ იძულებით მედინაში გადასახლე-

ბულები. სწორედ ამ მიზნით 630 წლის 1 იანვარს შუამავალი (ს.ა.ს.) ათი ათასიანი მეომრით, მედინადან მექასკენ დაიძრა. გზად მოკავშირე ტომებიც შეუერთდნენ და მუსლიმთა ჯარის რაოდენობამ თორმეტი ათასს მიაღწია. მუსლიმთა რაოდენობის ასეთი მკვეთრი ზრდა, უდავოდ, 2 წლის წინ დადებული ჰუდეიბიეს შეთანხმებით მიღწეული სარგებელი იყო. შუამავალი (ს.ა.ს.) სწორედ მშვიდობას ისახავდა პრიორიტეტად და ყოველთვის მშვიდობიანი თანაცხოვრების მომხრე იყო, რადგანაც არამართო სოციალურ-ეკონომიკური წინსვლა და განვითარება, არამედ ისლამის გავრცელებაც მხოლოდდამხოლოდ მშვიდობის პირობებში იყო შესაძლებელი. შუამავალი (ს.ა.ს.) ამჯერადაც მშვიდობის მხარეს იდგა და მექას გათავისუფლებას უბრძოლველად, უსისხლოდ ისახავდა მიზნად. მეომართა რაოდენობის სიმრავლე ამ მხრივ ძალიან მნიშვნელოვანი იყო, ვინაიდან მექელი წარმართები ფსიქოლოგიურად გატყდებოდნენ და წინააღმდეგობის გაწევას ველარ გაბედავდნენ. და ბოლოს, მიზანმაც გამართლა. შუამავალი (ს.ა.ს.) უბრძოლველად შევიდა

მექაში, იგი მაღლიერი იყო გამჩენის მიმართ ასეთი დიდი წყალობის გამო და გამუდმებით ლოცულობდა.

შუამავალმა (ს.ა.ს.) პირველ რიგში ქააბაში არსებული კერპები დაამსხვრია. კერპების მსხვრევისას შემდეგ აიათს კითხულობდა: **„მოვიდა ჭეშმარიტება (ისლამი), მოიშთო სიცრუე (ურწმუნობა). უეჭველად, სიცრუე განწირულია მოსაშთობად.“** (ისრა 17/81)

მექელები მესჯიდი ჰარამის ტერიტორიაზე იყვნენ შეკრებილნი და დიდი მღელვარებით შუამავლის გადანყვეტილებას ელოდნენ. მათი უმრავლესობა შურისძიების მოლოდინში იყო, რამეთუ თვითონ მსგავს შემთხვევებში ყოველთვის შურისძიების გზას მიმართავდნენ.

შუამავალმა (ს.ა.ს.) იქ შეკრებილებს ჯერ ერთმერთიანობისა და ისლამის ზოგადი პრინციპების შესახებ ესაუბრა, შემდეგ კი ქვეყნიერებაზე წყალობად მოვლენილი შუამავლისათვის დამახასიათებელი სიტყვებით მიმართა: „დღეს თქვენ წარსუ-

ლის გამო არ განიკითხებით, შეგიძლიათ წახვიდეთ სახლებში და მშვიდად იცხოვროთ.“

ამით ყველანი შეიწყალა. გახარებული მუჰაჯირები და ენსარები ერთმანეთს გადაეხვივნენ.

მექას გათავისუფლება იყო უაღრესად მნიშვნელოვანი და ისტორიული მოვლენა, რომლითაც მექაში ბოლო მოეღო კერპთაყვანისმცემლობას და დამკვიდრდა ერთმერთიანობა. არაბებს შორის გაუქმდა უმეცრების დროიდან მოყოლებული ყოველგვარი ქონებრივი და სისხლის დავები. შუამავალმა (ს.ა.ს.) მექელებს ყველაფერი მიუტევა, არც მუჰაჯირებისთვის წართმეული ქონების უკან დაბრუნება და არც სანაცვლოდ ისლამის აღიარება მოსთხოვა მათ. შუამავალმა (ს.ა.ს.) მექელებს სურა ჰუჯურათი გააცნო, რომელშიც მუსლიმები ერთმანეთის დებად და ძმებად არიან გამოცხადებული, წინა პლანზეა წამოწეული თანასწორობა და ღვთისმოსაობა.

სწავლულთა კვალდაკვალ

ნმ. ჯაფერ სადიყი ბრძანებს: 5 სახის ადამიანებთან მეგობრობას ერიდეთ:

1. მატყუარა; რადგანაც მათთან ყოფნისას ყოველთვის ტყუილით იქნები შემოსილი. იგი მირაჟივითაა, სიახლოვეს – შორს, სიშორეს კი ახლოს მოგაჩვენებს.

2. სულელი; სარგებლობის მოტანის ნაცვლად ისე დაგაზარალებს, თვითონაც ვერ მიხვდება.

3. ძუნწი; შენთვის ყველაზე მეტად საჭირო რაცაა, ისიც კი შეშურდება.

4. მშიშარა; ყველაზე მეტად როცა დაგჭირდება, მაშინ მიგატოვებს და გაიქცევა;

5. ცოდვილი; ერთი ლუკმის საფასურად გაგყიდის.

ყველა ადამიანი მეგობრის მსგავსად ითვლება. ამიტომაც ვისთან მეგობრობ, ამაზე დიდი ყურადღებაა მისაქცევი.

ვერცერთი ადამიანი მშობლებს, ვისგანაც უნდა გაჩნდეს, ვერ ირჩევს, მაგრამ ვისთან იმეგობროს, ამის არჩევანი

ყოველთვის აქვს, ამასთანავე არჩევანისას პასუხისმგებელია, რადგანაც იგი ხასიათდება მეგობრის ხასიათით. ცუდი ხასიათის მქონე მეგობრის არჩევა სულის მოშხამვისაგან არაფრით განსხვავდება.

ეს სწავლული ამ ადამიანთა რიგს (ვისთანაც მეგობრობას უნდა ერიდო) მუჰამმედ შუამავლის საუბრების მიხედვით ალაგებს: „სიმართლე ადამიანს სიკეთეს, სიკეთე კი სამოთხეს უბოძებს. სიმართლის ლაპარაკით ადამიანი მართალთა შორის მოხვდება. ტყუილს ადამიანი მოულოდნელობებისკენ (ცოდვა, ბოროტება) მიჰყავს, ასეთ მოულოდნელობას კი ჯოჯოხეთისკენ. ადამიანი, თუ ტყუილის ლაპარაკს გააგრძელებს, ბოლოს ღმერთის წინაშე მატყუარად ჩაითვლება“.

ერთ დღეს მუჰამმედ შუამავალს შეეკითხნენ:

---- შეიძლება მორწმუნე მშიშარა იყოს?

---- დიახ, შეიძლება.

---- შეიძლება მორწმუნე ძუნწი იყოს?

---- დიახ, შეიძლება.

---- შეიძლება მორწმუნე მატყუარა იყოს?

ამ დროს მუჰამმედ შუამავალმა უპასუხა, რომ არამც და არამც არ შეიძლება მორწმუნე მატყუარა იყოსო.

ასე რომ ადამიანმა შეიძლება ბევრ რამეს, რომელიც მისგან დამოუკიდებლად ხდება, ვერ მოერიდოს, მაგრამ რაც მის ხელშია, მაგალითად ენის მოთოკვა, უნდა შეძლოს, ტყუილის თქმისგან ყოველთვის თავი შორს უნდა დაიჭიროს და სიმართლე ილაპარაკოს. მუჰამმედ შუამავალს ხუმრობის დროსაც კი სიმართლის გარეშე არაფერი უთქვამს. მისი სამართლიანობა იმდენად ამაღლებული იყო, რომ თვით ურწმუნოებიც გაკვირვებულნი იყვნენ ამით. ნურასდროს დაგვაზიწდება, რომ ტყუილი არა მხოლოდ ხასიათს გვიფუჭებს, არამედ რწმენის საძირკველსაც დიდ საფრთხეს უქმნის. მუჰამმედ შუამავალი ერთ-ერთ ჰადისში ბრძანებს: „ის არაა მორწმუნე, ვისი ნდობაც არ შეიძლება“.

აიშე (რ.ა) ბრძანებს: „მუჰამმედ შუამავალი ტყუილს ყველაზე საზიზღარ ქმედებად თვლიდა, თუ იგი გაიგებდა, რომ საჰაბებისგან რომელიმე ტყუილს ლაპარაკობდა, სანამ იმასაც არ გაიგებდა, რომ მან ეს მოინანია, მანმადე მისგან თავს შორს იჭერდა და მასთან შეხვედრას ერიდებოდა.

ჯაფერ სადიყის მიხედვით, რიგით მე-2, ვისთანაც მეგობრობას უნდა ერიდო – სულელია. სულელი ისე დაგაზარალებს, ვერც კი მიხვდება, ისე იფიქრებს, თითქოს სიკეთე გაგიკეთა.

სულელი, ანუ ბრიყვია ადამიანი, რომელსაც ჭკუის დარიგება სჭირდება, მაგრამ თვითონ ინყებს სხვებზე ჭკუის დარიგებას, მისი გული მკვდარია, ამას ვერ ხვდება და სხვათა გულების გაცოცხლებაზე ფიქრობს. ადამიანები ნაკლოვანებებს სხვებთან უფრო ხედავენ, ვიდრე თავისთავში, სანამ

ამას პირიქით არ გააკეთებენ, სულელად ითვლებიან.

ერთი ადამიანი ისა შუამავალს (ს.ა.ს) დაემგზავრა, გზაში ძვლები შეამჩნია და დაუწყო ხვეწნა შუამავალს:

--- რა იქნება, მასწავლე ვედრება, რომლითაც მიცვალებულთა გაცოცხლება შეგიძლია.

--- ასეთი საქმე შენ არ გამოგადგება. მიცვალებულის გასაცოცხლებლად წვიმაზე უფრო სუფთა სული, ანგელოზებზე უფრო მეტი ღვთისმსახური უნდა იყო. ეს ვედრება (ისმი აზამი) ისეთმა პირმა უნდა წარმოთქვას, რომელსაც ჰარამი და საეჭვო ლუკმა არასდროს ჩასდის, ასევე გული სჭირდება, რომელიც შორსაა ყველა იმ საქმისგან, რომელიც ადამიანს ღმერთს დააშორებს. თუ ადამიანი ამდენად სუფთა და წმინდა ვერ იქნება, მისი ვედრებაც არ ასრულდება.

მაგალითად; შეგიძლია მუსას (ა.ს) ჯოხი ხელში დაიჭირო, მაგრამ შენ მას გველვეშაპად ვერ აქცევ, ამას მუსას (ა.ს) ძალა სჭირდება, ასევე „ისმი აზამი“ რომ წაიკითხო და მიცვალებული გააცოცხლო, ამისთვის ისას (ა.ს) სული გჭირდება.

--- მაშინ შენ წაუკითხე და გააცოცხლე, - არ მოეშვა ეს ადამიანი.

--- ღმერთო დიდებულო! ეს რა სასწაულია? ეს ბრიყვი ასე თავს რატომ ინვალებს? მისი გულია მკვდარი, სხვისი სხეულის გაცოცხლებას ეცდება! სინამდვილეში თავისი გულის გასაცოცხლებლად ვედრებას უნდა სწირავდეს, — ეს სიტყვები წარმოსთქვა ისა შუამავალმა (ა.ს), რომელმაც გაკვირვება ველარ დამალა.

ასეთ ადამიანებზე უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს: „მათ გული აქვთ, რომლითაც არ შეიმეცნებენ და მათ თვალები აქვთ, რომლითაც არ დაინახავენ და მათ ყურები აქვთ, რომლითაც არ შეისმენენ. ეგენი პირუტყვებივით არიან, ოღონდ უფრო გზაა-ბნეულნი. ისინი უგულისყურონი არიან!“ ასეთები შუადღისას თვალებზე ხელის მი-

ფარებით მზეს კარგავენ და ძალით თავს იბრმავებენ, მათი გულები ციხის შავ საკანს დამსგავსებია. ისინი ყოველთვის გაურბიან შეკითხვებს: „ეს სამყარო ვინ გააჩინა? ჩვენ აქ რა გვევალება? აქედან საით მივდივართ?“ მაგრამ ერთ დღეს, როცა სიმართლე გამოჩნდება, მათ ეს გაქცევა ვერაფერში დაეხმარება.

ჯაფერ სადიყის მიხედვით, რიგით მე-3, ვისთანაც მეგობრობას უნდა ერიდო – ძუნწია.

არ უნდა დავივიწყოთ, რომ სიმდიდრე ადამიანში ორ ცუდ თვისებას აყალიბებს: პირველი მფლანგველობაა, მეორე კი სიძუნწე. მფლანგველობა - სხვების დასამცირებლად არსებული ძალის (სიმდიდრის უაზრო ხარჯვით) ჩვენებაა, სიძუნწე – იგივე შიშია, ღმერთზე მინდობის ნაცვლად ქონებაზე მინდობაა. უდიდესი ალლაჰი თავის საყვარელ მონათმსახურთა ამ ორი ცუდი ხასიათისგან შორს დგომას ფურყან სურას 67 აიათით ასე გვამცნობს: „**ხოლო რომელნიც, როცა შემოწირულობას გასცემენ, არც ფლანგავენ და არც ძუნწობენ, საშუალოს**

ირჩევენ მათ შორის“.

ზემოთ აღვნიშნეთ, რომ ძუნწებისთვის შიშია დამახასიათებელი. ამას ბაყარა სურას 268-ე აიათი ასე ადასტურებს: „**ეშმაკი სილატაკეს გპირდებათ და სიგლახეს გიბრძანებთ თქვენ. ხოლო ალლაჰი მიტევებასა და წყალობას გპირდებათ. და ალლაჰი ყოვლისმომცველია, ყოვლისმცოდნეა!**“ ამავე დროს ყურადღება უნდა მივაქციოთ ჰუმეზე სურას მე-2-მე-7 აიათებს, რომლებშიც უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს: „**რომელმაც ქონება მოიხვეჭა და აგროვებს, და თვლის, რომ სიმდიდრე სამარადჟამოდ აცოცხლებს! არამც და არამც! (თავი დაანებოს ამ ილუზიას, ქონება მას ვერ გადაარჩენს) უეჭველად, ჰუტამაში(ჯოჯოხეთში) იქნება ჩაგდებული! შენ იცი თუ არა, რა არის „ჰუტამა“? (ჰუტამა) ალლაჰის მიერ ააღებული ცეცხლია, რომელიც გულს მოედება“.**

ადამიანი, რომელიც თავის ქონებას ენდობა ყველაზე მეტად, მას ურჩევნია ქონების ნაცვლად მეგობრები დაჰკარგოს, რადგანაც იგი შორსაა ისეთი გრძნობებისგან, როგორიცაა: ხელგამლილობა, წყალო-

ბა, შეცოდება და ა.შ. ასეთ დროს იგი ცუდ თვისებებს იძენს, როგორიცაა: შურიანობა, ძუნწობა, შეუბრალებლობა, ამაყობა და ა.შ. ასეთები კი ღმერთის გზას სულ უფრო შორდებიან. მუჰამედ შუამავალი ბრძანებს: „ძუნწობა ისეთი ხეა, რომლის ტოტებიც ჯოჯოხეთიდან ამ ქვეყნადაა გამოშვერილი, ვინც ამ ტოტებს მოეჭიდება, ისინი მათ ჯოჯოხეთში ჩაითრევენ.“

ჯაფერ სადიყის მიხედვით, რიგით მე-4, ვისთანაც მეგობრობას უნდა ერიდო - მშიშარაა, რადგანაც მშიშარა, ყველაზე მეტად როცა დაგჭირდება, მაშინ მიგატოვებს და გაიქცევა. ჰადისით კი მუჰამედ შუამავალი ბრძანებს: „მუსლიმი მუსლიმის ძმაა. იგი მას ბოროტებას არ გაუქეთებს, მას მტერს არ ჩააბარებს“.

ძლიერ მორწმუნეს ღმერთის გარდა არავისი არ შეეშინდება, ამიტომაც იგი არავის ამ ქვეყნად არ დაემონება. ამისი მაგალითი თვით მუჰამედ შუამავალი იყო ბედირის ომის დროს, „ის ამ დროს ყველაზე ახლოს და გაბედულად იდგა მტერთან და იმ დღეს ჩვენ შორის ყველაზე შეუპოვარი იყო“ - ამ სიტყვებს გაკვირვებული ამბობდა ალი (რ.ა).

და ბოლოს, ჯაფერ სადიყის მიხედვით, რიგით მე-5, ვისთანაც მეგობრობას უნდა ერიდოთ - ცოდვილია, რადგანაც ის თავისი სულის მოთხოვნილებათა ტყვეა, ამიტომაც უნდა მოვერიდოთ მათთან მეგობრობას, რადგანაც მათ შეუძლიათ მეგობრები ამქვეყნიური მცირედის გამოც კი გაჰყიდონ. ჰუჯურათ სურას მე-6 აიათი ასე ბრძანებს: „ჰეი თქვენ, რომელთაც ირწმუნეთ!

თუკი მოვა თქვენთან გზასამცდარი რაიმე ამბით, მაშინვე გამოიკვლიეთ, რათა არ უქმნათ სიავე ხალხს უმეცრებით და მერე არ ჩავარდეთ სინანულში იმის გამო, რაც გააკეთეთ“. ამასთან ერთად ეს აიათი არასდროს არ დავივიწყოთ: „ჰეი, თქვენ, რომელთაც ირწმუნეთ! გეშინოდეთ ალლაჰის და იყავით მართალთა გვერდით!“ ნუ დავივიწყებთ, რომ ცოდვილი და უცოდინარი ადამიანების გვერდით ყოფნა ნელ-ნელა უფსკრულისკენ წაგვიყვანს. უდიდესი ალლაჰი მათ მდგომარეობას, ვინც ცოდვილი და უცოდინარი ადამიანების გვერდით ჩერდება, ახირეთში. მუდღესირ სურას 42-ე-47-ე აიათებით ასე გადმოგვცემს: „ (სამოთხეში შემსვლელები ცოდვილებს შეეკითხებიან) - რამ მოგახვედრათ თქვენ ჯოჯოხეთში? ისინი მიუგებენ: არ ვიყავით მლოცველთა შორის, და არ ვაპურებდით უპოვართ, და ვცბედობდით ყბედებთან, და ჩვენ ცრუდ ვრაცხდით განკითხვის დღეს, ვიდრეა ალვესრულებოდი“.

თუ ჩვენ გვინდა, რომ იმქვეყნად მართალთა შორის მოვხვდეთ, აუცილებელია, ამქვეყნად მათ გვერდით ადგილი დავიმკვიდროთ და როგორც ისინი ასრულებენ ღვთისმსახურებას, ასევე ყურადღება მივაქციოთ მათ ქცევებს (უფლება-მოვალეობებს) საზოგადოებისა და ღმერთის გაჩენილი ყველაფრის წინაშე.

უდიდესმა ალლაჰმა თავისი საყვარელი ადამიანების რიგში მოხვედრა, თავისივე წყალობით დამსახურებულად გვადირსოს. აამინ!

ბჟინიერი თჯახი ამქკეყნიური სამოთხეა

ქება და დიდება უზენაეს ალლაჰს, რადგან მან ადამიანებად გაგვაჩინა, ჩვენ შორის ბედნიერების წყაროდ გულწრფელი სიყვარულისა და ერთგულების კვანძები გააბა, რომელიც ჭეშმარიტი ურთიერთსიყვარულის მოპოვების გზას გვიხსნის! უსასრულო დალოცვა და სალამი შუამავალ მუჰამედ მუსტაფას, ვისი ამქკეყნიური გავლილი გზაც ჩვენთვის ჭეშმარიტი ცხოვრების ნიმუშად იქცა და ვისი ხელმძღვანელობითა და დამრიგებლობით ჩვენ გვაქვს შესაძლებლობა სისუფთავის, სიმშვიდისა და კმაყოფილების საფუძველზე ჩვენი საშინაო და საგარეო ცხოვრება მოვანყოთ.

უზენაესი ალლაჰი ერთადერთია. ის თვითნიერია, მას არავინ და არაფერი ესაჭიროება. იგი ყოვლადძლიერი და ძლევამოსილია. ყველა ქმნილება მან ისეთ მდგომარეობაში გააჩინა, რომ უამრავი სახის მოთხოვნილება აქვთ, მუდამ ესაჭიროებათ როგორც თავიანთ მსგავსთა, ასევე უზენაესი ალლაჰის დახმარება. ადამიანი ამ მხრივ პირველ ადგილზე დგას. სხვა ქმნილებებთან შედარებით მას მოთხოვნილებები და სურვილები გაცილებით მეტი აქვს. უფრო მეტიც, ამ მოთხოვნილებებსა და სურვილებს ზრდა და გაძლიერება შეუძლიათ და ადამიანს სურს მატერიალურ და სულიერ კომფორტში იცხოვროს. სიძნელე, სიღარიბე, გაჭირვება და უბედურება მისთვის მძიმე და არასასურველი ტვირთია, მას უჭირს მათი ზიდვა. ასეთ მომენტებში ადამიანი მხარდაჭერას, სულში ჩამწვდომი, მეგობრული ხე-

ლის გამოწოდებას ელოდება. ეს მოთხოვნა თავისი პირველი განსაკუთრებული ნიშანია და სწორედ ამ ნიშნით ხდება ის შესაცნობი.

უზენაესმა ალლაჰმა ყველა არსება წყვილად გააჩინა. ამის შესახებ წმინდა ყურანში ნათქვამია:

„დიდება იმას, რომელმაც გააჩინა ყველა ის წყვილი, რომელსაც მიწა იძლევა, და მათი სული, და რასაც არ უწყაიან!...“ (სურა იასინი, აიათი 36).

მიუხედავად იმისა, რომ ყველა არსება წყვილადაა გაჩენილი, მათ შორის ზუსტად ერთმანეთს არავინ ჰგავს. ერთი კვერცხუჯრედიდან გაჩენილი ტყუპებიც კი განსხვავდებიან ერთმანეთისგან სხვადასხვა ხასიათით, თითებზე გამოსახული ნახატებით, თვალის ფერით და სხვა... უზენაესმა ალლაჰმა თავის მიერ გაჩენილთა შორის ურთიერთმიზიდულობის კანონები დაამყარა. სულიერი და ფიზიკური სრულყოფა მიიღწევა იმით, რომ ისინი ცხოვრების შეერთებით ერთი მთელის ორ ნახევრად იქცევიან.

გაჩენილთაგან თითოეულ არსებაში უდიდესი სიყვარულია ჩადებული. მამაკაცები და ქალები ერთმანეთის მოთხოვნილებას განიცდიან, ერთმანეთისკენ მიისწრაფვიან და მათი საშუალებით ხდება ადამიანთა მოდგმის გაგრძელება. მაგრამ ერთადერთი მიზანი ეს არ არის. ყველაზე მთავარი ოჯახის ისეთი მოწყობის მიღწევაა, რომ მასში ადამიანი სიმშვიდეს, კმაყოფილებას და ბედნიერებას გრძნობდეს, რომ მან თავი-

სი ყველა შესაძლებლობის განხორციელება შეძლოს.

გულები, რომლებიც მიზიდულობის ცენტრია და ერთმანეთთან სიყვარულითა დაკავშირებული, თითქოს იმისათვის ემზადებიან, რომ ისინი უზენაესის უდიდეს სიყვარულს დაეუფლონ. შვილების გაჩენასთან ერთად მათ შორის სიყვარული უფრო ძლიერდება და მტკიცდება, აღწევს რა სიმწიფეს და სრულყოფას, ის გულის შემთხვევით თვისებად კი არა, საფუძვლად იქცევა.

ოჯახის შექმნა უზენაესის მიერ დადგენილ ჩარჩოებში და წრფელი განხრაზებით, ალლაჰის გულისთვის უნდა ხორციელდებოდეს. ორი ადამიანის სიყვარული, უზენაესის სახელით შექმნილი ოჯახი შინაურ ბუდეს ყველაზე სულიერ და ბარაქიან ადგილად გადააქცევს, რაც მის სიყვარულს განასახიერებს

ისლამის თვალსაზრისით ოჯახის შექმნა — აუცილებლობაა, რომელზეც ადამიანმა უარი არ უნდა თქვას (გარდა მცირე გამონაკლისისა, საპატიო მიზეზის გამო), ეს მუჰამედ შუამავლის სუნნეთია. როგორი მნიშვნელოვანიც არ უნდა იყოს ოჯახის შექმნა, ყველაზე მთავარი იმ საფუძვლების მომზადებაა, რომ ოჯახი რეალურად მართლაც იყოს მყუდროების, სიმშვიდის და ბედნიერების სამოთხე. რა არის საჭირო იმისათვის, რომ ასეთი ოჯახი შევქმნათ, რომელიც მართლაც იქნებოდა ღვთაებრივი სიყვარულის საფეხური? როგორ უნდა ვიცხოვროთ, რომ ჩვენი ოჯახური ცხოვრების გზა უზენაესის კმაყოფილების მოპოვებით დასრულდეს? როგორაა აუცილებელი საკუთარი თავის აღზრდა, რომ ამქვეყნად მოპოვებული ბედნიერება მარადიულ ცხოვრებაშიც გაგრძელდეს? ყველა ამ შეკითხვას მკაფიო პასუხებს ის-

ლამი სცემს. მან უზადოდ მოაწესრიგა ყველა გზა, კანონი, ხერხი, რომლებსაც ადამიანი უნდა მიჰყვოდეს. ისლამმა გააფრთხილა ადამიანები, რომ თუკი ამ დადგენილებებს არ დაიცავდნენ, მაშინ ზარალისა და მწუხარების გზაზე აღმოჩნდებოდნენ. ალლაჰის რწმენა, ნებადართულისა და აკრძალულის ცოდნა, უზენაესისა და ხალხის მსახურებაში გულწრფელობა — წარმატების საწინდარია. მუჰამედ შუამავლის პირადი და ცხოვრებისეული მაგალითი ამ კუთხით თითოეული ადამიანისთვის საიმედო ორიენტირია. უცოდინრობაზე, მოგებასა და სხეულის ვნებებზე დაფუძნებული ცოლქმრობა ადამიანებს ბედნიერებას არ მოუტანს. ასეთ შემთხვევაში მეუღლეები ვერ შეძლებენ მნიშვნელოვანს, საკუთარი სულიერი განვითარების პირად ცხოვრებაში განხორციელებას.

უამრავმა ახალგაზრდა ადამიანმა ვერ შეძლო ნამდვილი და ჰარმონიული ოჯახის შექმნა, იზრდება განქორწინების რიცხვი, უბედურდებიან შვილები. რამდენი უღარდელი ადამიანია, რომლებიც არ ზრუნავენ იმაზე, რომ შექმნან ოჯახები, მაგრამ ისინი ცოდვებისა და ჰარამის ხაფანგში არიან მომწყვდეულნი. ამასთან ერთად, იმის თქმაცაა საჭირო, რომ ოჯახის შექმნა არაა ღვთაებრივი სიყვარულის გამოვლენის ერთადერთი შესაძლებლობა. არიან ისეთი წმინდა ადამიანები, რომლებიც ნახსენები არიან ყურანში, მაგალითად კეთილშობილი მარიამი და თავისი შვილი ისა შუამავალი. ზოგჯერ ამ ქვეყნად, რომელიც ადამიანთა გამოცდის ადგილია, ღვთაებრივი განსაზღვრულობის ძალით ვიღაცას ოჯახის შესაქმნელად ჯანმრთელობა ხელს არ უწყობს. ზოგიერთისთვის ის ოჯახური ცხოვრება თავისთავად უდიდეს გამოცდად, ტანჯვის მიზეზად იქცევა. უზე-

ნაესი ალლაჰი ამით მათ, ვინც ასეთ შემთხვევებში მოთმინებას ავლენს, ცოდვებს არ ჩაიდენს, საკუთარ თავს სრულყოფს, სულის განსაკუთრებულ მდგომარეობას უბოძებს. ამ დროს ამ ღვთისმოსავ ადამიანთა სულიერი თვისებები იმდენად ვითარდება, რომ სარგებელი მათი შინაგანი სამყაროსთვის და მუდმივი ცხოვრებისთვის უფრო მეტი ხდება, ვიდრე მათ რომ ოჯახი შეექმნათ ამქვეყნად და მასში ბედნიერად ეცხოვრათ. უზენაესი ალლაჰის გაჩენილების გულწრფელად მოყვარული ადამიანები უსიტყვო და ფაქიზი სიყვარულით თავის თავში იმდენი სიკეთისა და სათნოების, თანაგრძნობის, სიმსუბუქისა და გამჭვირვალობის შემსრუტავნი არიან, რომ ღმერთის სიყვარულის გზა მათი გულებისთვის მუდმივად იხსნება. ამ გზაზე ვინც მოთმინებითა და შეუპოვრობით გამოვიდა ყველა უბედურებასთან, განსაცდელთან, გაჭირვებასთან, დანაკარგთან და გულის მონიფულობას ზედიზედ წარბეზებულად გამოცდის ჩაბარებით მიაღწია. ადამიანისთვის უფრო მისაღებია, შექმნას ოჯახი, რომელიც სიყვარულითა და ურთიერთგაგებით უზენაესის კანონებზე იქნება დაფუძნებული.

უსიყვარულოდ დარჩენილი გული ისეთია, როგორც მიტოვებული მინდორი. ამ მიწას მამაკაცისა და ქალის ჰარმონიული ურთიერთობა ამუშავებს. ამ სიყვარულში გახვეული არიან შვილები, ახლობლები, მეგობრები, მთელი სამყარო. ამგვარად მიიღწევა მიზანი — ღმერთის უსაზღვრო სიყვარული, სულიერების მწვერვალების დაპყრობა. თუკი ეს მიზანი განხორციელებული იქნება, ოჯახის ხე ფესვებს ღრმად გაიდგამს, აყვავდება, დიდებულად გაშლის ტოტებს და მშვენიერ ნაყოფს მოიხსამს. უზენაესი ალლაჰის კანონებითა და მისი კმაყოფილების მოპოვების განზრახვით შექმნილი ოჯახი დედამიწის პირობებში სამოთხის განსახიერებაა. ნიქაჰი (ქორწინება) — შუამავალთა

გზის განმეორება, ჩვენი მუჰამმედ შუამავალის ﷺ სუნნეთი და ადამიანთა მოდგმის გაზაფხულია. ნიქაჰი იცავს ქალის სინდისსა და ღირსებას, ეს არის თავისი წესი, ქალისა და მამაკაცის პატიოსნების და უბინოების ციხესიმაგრე. ის განასხვავებს ადამიანს ცხოველისგან, აჰყავს ადამიანის სული სიმაღლეზე. ნიქაჰის გარეშე ურთიერთობები ეწინააღმდეგება ადამიანის ბუნებას, მის დანიშნულებას... უნიქაჰოდ ერთად ცხოვრება რელიგიით აკრძალულია. ის შეფასებულია როგორც სახიფათო, დიდი ცოდვა, რომლის დამრღვევნიც ალლაჰის წინაშე სასტიკ სასჯელს იმსახურებენ. ისლამით აკრძალულია ადამიანის შერცხვენა, არშიყობა (მრუშობა) და შეფასებულია როგორც ზნეობის, სინდისისა და ოჯახური ცხოვრების სიღამაზის საწინააღმდეგო დანაშაული, რომელსაც შეუძლია ადამიანის მოდგმის განადგურება. და არ არსებობს იმაზე მეტი სისულელე, დაუფიქრებლობა, ვიდრე ბედნიერებისა და კეთილდღეობის სამყარო, რომელიც ნიქაჰით მოდის, გაცვალო უწესო კავშირებსა და ურთიერთობებზე. ღირსეული ერებისა და ქვეყნების ქუჩები ასეთი ცოდვის დემონსტრაციით არ უნდა შერცხვენ. მოედნები ის ადგილები არ არის, სადაც უზნეობის პროპაგანდა უნდა ხდებოდეს. არ შეიძლება იმის დავინყება, რომ ნებისმიერი ხალხი თავისი ზნეობითაა ძლიერი და მის სადარაჯოზე ოჯახია.

უზენაესი ალლაჰი მოუწოდებს, რომ თავისი მონამსახურები ბედნიერად, უბინოდ და სუფთად ცხოვრობდნენ. ამის საშუალებას მათ ოჯახი აძლევს. წმინდა ადამისა (ალლაჰმა დალოცოს) და კეთილშობილი ევას სამოთხეში დანყებული ოჯახური ცხოვრება, უზენაესი ალლაჰის ნებით, ისლამის კანონებს ემყარებოდა. ჩვენი ოჯახები სამოთხის სიმშვიდით, გაზაფხულის ცის ბედნიერი შუქით რომ აივსოს, საჭიროა ისეთი სულიერ-

რი ატმოსფეროს შექმნას შევეცადოთ, როგორც ჩვენს წინაპრებს, ჩვენს მშობლებს ჰქონდათ: ისინი ცხოვრობდნენ ალლაჰის სიყვარულითა და ღვთისმოსაობით სავსენი.

წმინდა ყურანში ნათქვამია:

„მისი სასწაულებიდანაა ისიც, რომ თქვენგანვე გააჩინა თქვენი მეწყვილე, რათა იპოვოთ მასში სიმშვიდე, დაგიდგინათ ერთმანეთში სიყვარული და მონყალება. უეჭველად, ამაში სასწაულებია მოაზროვნე ხალხთათვის!“ (სურა „რუმი“, 21)

ისლამი აფასებს და მალა აყენებს ქალს. ქალის ბედნიერება მაშინაა შესაძლებელი, როცა ის უყვართ. ოჯახში ქალი სინათლის, ბედნიერებისა და მყუდროების წყაროა; თუკი ქალი თავის ოჯახში ბედნიერია, მაშინ ბედნიერი არიან ისინიც, ვინც მის გვერდით არიან. ქალს თავისი სისუფთავითა და ცხოვრების სიხალისით შეუძლია საზოგადოებაზე ზეგავლენის მოხდენა, ის იცავს ოჯახის ერთიანობას, მის უბინოებას. თუკი ქალი საგარეო საქმიანობაში აქტიურად მონაწილეობს, ეს აუცილებლობის შემთხვევაში უნდა ხდებოდეს და სამუშაო მის ნიჭსა და დანიშნულებას უნდა შეესაბამებოდეს. კერას ქმნის ქალი, ბუდეს ქსოვს ქალი. როგორც ქალი, ისე მამაკაციც ზნეობრივად სრულყოფილი უნდა იყოს.

კეთილშობილი მამაკაცი ბედნიერი სახლის ურყევი ღერძია, ხოლო კეთილშობილი ქალი — ბედნიერების ბალის სამკაული.

ბედნიერი ოჯახის შექმნის პირობა — ცხოვრების მეგზურის ისლამის საჭიროებისამებრ არჩევაა... ამასთან დაკავშირებით ალლაჰის შუამავალი ﷺ ამბობდა:

„მეუღლის არჩევისას მხედველობაში მიიღება ოთხი ფაქტორი: მისი სიმდიდრე, განათლება, სილამაზე და რელიგიურობა (ღვთისმოშიშობა). მაშ, აირჩიე ის, რომელსაც შარიათი იცავს“ (ბუჰარი, ნიჟაჰ, 15). მხედველობაში უნდა მივიღოთ, რომ ოჯახ-

ებს შორის თანასწორობა ყველა დონეზე: კულტურაში, მატერიალურ კმაყოფილებაში, განათლებასა და ა.შ. სხვა დანარჩენი დამოკიდებულია ნებისყოფაზე, ხასიათზე, ადამიანების პირად მონიჭებულობაზე. ხოლო ყოველივე ეს დაკავშირებულია იმასთან, თუ რამდენად ახლოსაა ადამიანი გამჩენთან

ოჯახის ინსტიტუტის მსხვერვის ერთ-ერთი მიზეზი სოციალური როლების გაცვლაა: ქალებმა ისე დაიწყეს მოქცევა, როგორც მამაკაცებმა, ხოლო მამაკაცებმა — როგორც ქალებმა. უზენაესმა ალლაჰმა თითოეულ სქესს განუსაზღვრა თავისი ნიშნები, როგორც ფიზიკური, ასევე სულიერი. ძლიერი, გულადი და უშიშარი მამაკაცი ოჯახზე პასუხისმგებელია. თავისი ბუნებით სულისა და სხეულის აგებულებით ქალი იმისათვის არ შექმნილა, რომ ცხოვრებისათვის ებრძოლა. მას განსაკუთრებული მისია აკისრია — იყოს მეუღლე, დედა და დაიცვას ოჯახური კერის სიბოძე, იყოს იმათი დამხმარე და შემწე, ვისაც მისი სიბოძე, ალერსი და სიყვარული ესაჭიროება.

დაე, უზენაესმა ალლაჰმა გვალერსოს ისეთი ოჯახების შექმნა, რომელთა სიმტკიცეს ვერცერთი თანამედროვე პრობლემა ვერ შეარყევს: ვერც უზნეობა, ვერც უფულობა, ვერც სულიერი განათლების უქონლობა. დაე, ჩვენი ოჯახები სამოთხის მსგავსად იქცეს, რომელშიც სიმშვიდე, ბედნიერება, კეთილდღეობა იქნება გამეფებული. ღმერთო ჩვენო! დაგვლოცე ყველა ჩვენგანი, რომ მთელ მსოფლიოში მძვინვარე უზნეობის ქარიშხლისგან დაცული ვიყოთ და მყარი ოჯახი შევქმნათ! დაე, ჩვენი ოჯახები ურთიერთგაგების, სიყვარულისა და კეთილდღეობის ბურჯი გახდეს! დაე, ჩვენთვის გაილოს მარადიული სამოთხის კარი, სადაც უზენაეს ალლაჰთან შეხვედრა გველოდება! ■

„სამთვეული“

ძვირფასო მუსლიმო, მოგესალმებით მოწყალე და მწყალობელი უზენაესი ალლაჰის სახელით და მოგილოცავთ სამთვეულის დაწყებას. უზენაესმა ალლაჰმა მისი წყალობა, ბარაქა, სიყვარული და მიმტევებლობა არ მოგაკლოთ. უზენაეს ალლაჰს უსაზღვრო ქება-დიდება, რომ კიდევ ერთხელ მოგვეცა საშუალება მიმდინარე წლის ძვირფას სამთვეულს მოვსწრებოდით, მის წინაშე მორჩილებითა და მტკიცე რწმენით შეგვესრულებინა სავალდებულო და ნებაყოფილობითი ღვთისმსახურებები.

სიტყვა „ემჰჰურუ სსელასე“ არაბული ტერმინია და „სამთვეულს“ ნიშნავს. ეს თვეები მთვარისეული კალენდრის მიხედვით მეშვიდე, მერვე და მეცხრე თვეებია, რომლებიც რეჯების, შალბანის და რამადანის მთვარის სახელწოდებით არის ცნობილი ისლამში - ჩვენს რელიგიაში.

სამთვეული მორწმუნეებისთვის სულიერი ამაღლების დროა, მორწმუნეები ამ სამთვეულთან შეხვედრის სიხარულსა და ბედნიერებას ერთმანეთს ულოცავენ და ცდილობენ, უფრო მეტი ღვთისმსახურება შეასრულონ და დახმარების ხელი გაუწოდონ. მორწმუნეთათვის ყოველი დღე, ყოველი თვე და მთელი ცხოვრება ალლაჰის კმაყოფილების მოპოვებისთვისაა, ეს სამთვეული კი უფრო მეტი შე-

საძლებლობაა სულიერი ჩამოყალიბების, პატიების, ბოროტი ზრახვებისაგან გულის გასუფთავების, ცოდვებისგან განწმენდისა და სულიერი სამყაროს გაძლიერების.

მოწყალე და მწყალობელმა უზენაესმა ალლაჰმა თავის მსახურებს წყალობად, სხვა თვეებისგან განსხვავებით, ძვირფასი თვეები უბოძა სამთვეულის - რეჯების, შალბანის და რამადანის მთვარის სახით. ამ თვეებში უზენაესი ალლაჰის წყალობა უფრო უხვად მოევლინება ქვეყნიერებას. ზუსტად ამიტომაცაა, რომ ამ დროს შესრულებულ ღვთისმსახურებას უფრო მეტი მადლიანობა და ფასი აქვს. ამასთან დაკავშირებით ჰადისში ვკითხულობთ, რომ სამთვეულის გარდა, დანარჩენ თვეებში გაკეთებული ერთი სიკეთის სანაცვლოდ ათი მადლი იწერება, ხოლო სამთვეულის პერიოდში გაცილებით უფრო მეტი. უზენაესი ალლაჰი სურა ზილზალის მე-7 აიათში ასე ბრძანებს:

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ

„და ის, ვინც იოტისოდენა სიკეთე მაინც ჰქმნა, იხილავს იმას“. ამ აიათის მიხედვით არც ერთი გაკეთებული სიკეთე, მადლიანი საქმე თავის პატრონს არ დაეკარგება და მას ალლაჰის მხრიდან სიკეთით მიიღებს აუცილებლად.

სამთვეული არის ერთერთი საშუალება, რომელიც წელიწადში ერთხელ გვხდება, რომელშიც ყველა მუსლიმ მორწმუნეს შეუძლია ცოტა საქმით ბევრი მადლის დამსახურება. სამთვეული ის პერიოდია, რომელიც მორწმუნემ მაქსიმალურად უნდა გამოიყენოს როგორც საკუთარი თავისთვის ასევე სხვებისთვისაც, რათა გადადგას სამოთხისაკენ დასაახლოებელი ნაბიჯები. როდესაც სამთვეული მოახლოვდებოდა, ალლაჰის შუამავალი ს.ა.ვ ასე ევედრებოდა: „უზენაესო ალლაჰო! დალოცვილ ჰქმენი ჩვენთვის რეჯებისა და შალბანის მთვარე და მოგვასწარი რამადანს“.

სამთვეულის დაკავშირებით ალლაჰის შუამავალი ს.ა.ვ ჰადისში შემდეგნაირად გვამცნობს: „რეჯები ალლაჰის, შალბანი ჩემი, ხოლო რამადანი მორწმუნეების მთვარეა“.

ალლაჰის შუამავალი ს.ა.ვ მუსლიმებს რამადანის მთვარეში, სავალდებულო მარხვასთან ერთად რეჯებისა და შალბანის მთვარეშიც მარხვას ურჩევდა და ახალისებდა. როგორც გადმოცემებიდან ირკვევა, ალლაჰის შუამავალი ს.ა.ვ. გარდა რამადანის მთვარისა, ყველაზე მეტს რეჯებისა და შალბანის მთვარეში მარხულობდა. ზოგადად კი ყველა ორშაბათსა და ხუთშაბათს მარხულობდა, ხოლო რეჯების და შალბანის მთვარეში კი უფრო მეტს მარხულობდა.

მართლმორწმუნეთა დედა, ძვირფასი აიშა, ალლაჰი იყოს მისგან კმაყოფილი, გადმოგვცემს: „ალლაჰის შუამავალი ს.ა.ვ. რამადანის გარდა, სხვა არც ერთ მთვარეში არ მარხულობდა იმაზე მეტს, ვიდრე შალბანის მთვარეში.“ ასევე შუამავალი ს.ა.ვ ამბობდა: „იმდენი ღვთისმსახურება გააკეთეთ, რამდენი ძალაც შეგწევთ, ვინაიდან უზენაესი ალლაჰის წინაშე ის ღვთისმსახურებაა მისაღები, რომელიც ცოტაა, მაგრამ ყოველთვის სრულდება“.

სამთვეულის შემობრძანებით, პირველ რიგში, ჩვენ უნდა გავიძლიეროთ რწმენა და სულიერი სამყარო, უნდა ვეცადოთ მეტი მოწყალების გაღებას, და-

ვეხმაროთ გაჭირვებულ ადამიანებს, მოვუხშიროთ ნათესავების მონახულებას, ასევე მოვინახულოთ ავადმყოფები და მათთვის ალლაჰს ჯანმრთელობა და ხანგრძლივი სიცოცხლე შევსთხოვოთ. მცირე საჩუქრებით ბავშვები გავახაროთ და მათ შევაცვაროთ სულიერი სამყარო. ასევე, მივიღოთ ერთმანეთისაგან დალოცვა, რამეთუ ალლაჰის შუამავალი ს.ა.ვ ბრძანებს: „მუსლიმი ძმისთვის დაუსწრებლად გაკეთებული ვედრება, უფრო მიღებულია ალლაჰის წინაშე“. გავიხსენოთ კიდევ ალლაჰის შუამავლის ს.ა.ვ სხვა ჰადისები, რომლებშიც ამბობს: „თუ მუსლიმ ადამიანს არანაირი საშუალება არ აქვს გასაცემად, სულიერ ძმისთვის გაღიმებაც კი მოწყალებაა“, „მუსლიმი მუსლიმის ძმას“, ასევე ერთ-ერთ ჰადისში ასე ბრძანებს: „თქვენგან ჭეშმარიტი მორწმუნე ვერ იქნება ის, ვინც საკუთარი თავისთვის რასაც ისურვებს, იმას თუ სულიერ ძმას არ უსურვებს“.

ზემოთ მოცემული ჰადისებიდან ჩანს, თუ როგორი მოვალეობები გაგვაჩნია ერთმანეთის წინაშე და როგორი დამოკიდებულებით უნდა ვიყოთ ერთმანეთთან, რომ სრულყოფილ მორწმუნედ ჩავითვალოთ ალლაჰის წინაშე. სამთვეული, ზუსტად ის დრო და ის საშუალებაა ჩვენთვის, რომ ერთმანეთთან, ჩვენს სულიერ ძმებთან ის ურთიერთობები ჩამოვაყალიბოთ და მოვალეობები შევასრულოთ, რომლებსაც უზენაესი ალლაჰი და მისი შუამავალი ს.ა.ვ. მოგვინოვებს. სამთვეულის პირველი ორი თვე რეჯები და შალბანი რამადანთან შესახვედრად სულიერად და ფიზიკურად მოსამზადებელი პერიოდია, რომლითაც მორწმუნე ცდილობს, რამადანის თვეს მომზადებული შეხვდეს. უზენაესმა ალლაჰმა დაგლოცოთ, რწმენა გაგიძლიეროთ და მოგცეთ ღვთისმსახურების შესრულების ძალ-ღონე. უზენაესი ალლაჰი იყოს ყველგან და ყოველთვის ჩვენი შემწე და მფარველი.

საბაბების დაძოვებულება ლოცვის მიძარით

მუჰამმედ შუამავლის ﷺ თანამიმდევარი ნამაზს ასრულებდნენ და უზენაესთან მიახლოების მღელვარებას განიცდიდნენ. ნამაზს ისე ასრულებდნენ, თითქოსდა ცხოვრებაში უკანასკნელად ლოცულობდნენ. (იბნ მაჯე, „ზუჰდი“, 15; აჰმედი, V, 412,).

საიდ ებუ ვაყყასი მოგვითხრობს: „ამ ქვეყნიდან ერთი ძმა მეორეზე ორმოცი დღით ადრე წავიდა. პირველად გარდაცვლილი ძმისა და საერთოდ ადამიანთა ღირსების შესახებ ხალხმა ლაპარაკი დაიწყო. ეს საუბარი შუამავალს ﷺ ესმოდა და დაინტერესდა:

- ნუთუ მეორე ძმა მუსლიმი არ იყო.

ხალხმა უპასუხა:

- დიახ, - შუამავალმა ცოტა ხნის შემდეგ მეორე გარდაცვლილი ძმის შესახებ ასე თქვა:

- ცნობილია თუ არა თქვენთვის, რომ

ამ ორმოცი დღის განმავლობაში შესრულებულმა ლოცვებმა მისი სულიერი დონე აამაღლა? ნამაზი უზენაესთან სუფთა მდინარეს ჰგავს, რომელშიც ადამიანი დღეში ხუთჯერ დასაბანად შედის. თქვენ კი ამის შემდეგ ფიქრობთ, რომ მის სხეულზე ჭუჭყი დარჩება? თქვენ ვერ გაიგებთ მათ მიერ შესრულებულმა ლოცვებმა სამოთხის რომელ სართულამდე აამაღლა!“ (მუვათთა „ქასრუ-ს-სალიათი“, 91).

ერთხელ, ებუ ტალჰამ(აღლაჰი იყოს მისგან კმაყოფილი) ბაღში ლოცვას ასრულებდა. უცებ მან ჩიტი შენიშნა, რომელიც ხეებს აქეთ-იქით აწყდებოდა. იგი თვალყურს დიდხანს ადევნებდა, შემდეგ გონს მოეგო და ლოცვას მიუბრუნდა. მაგრამ დაავიწყდა, რამდენი მუხლი ილოცა: „საკუთარი ქონება ჩემთვის გონების გაფანტვის მიზეზი გახდა, მან თავდავიწყების მდგომარეობა დამირღვია“. ის შუამავალთან ﷺ მივიდა, მომხდარის შესახებ მოუთხრო

და მოინანია: „ოჰ, ალლაჰის შუამავალო! დაე, ჩემი ქონება ალლაჰისთვის გაღებული მოწყალება იყოს. იგი თქვენი შეხედულებისამებრ ისარგებლეთ, გაეცით, ვისთვისაც გასურთ!“ (მუვათთა „სელათი“, 69).

წმინდა ომარი, ალლაჰი იყოს მისგან კმაყოფილი, თავის მოადგილეებს სწერდა: „ჩემთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი საქმე ნამაზია. ის, ვინც მას ყველა წესების დაცვით შეასრულებს, თავის რელიგიას აუცილებლად დაიცავს. ის, ვინც ნამაზს მიატოვებს, მაშინ ალლაჰის სხვა ბრძანებებსაც არაკეთილსინდისიერად შეასრულებს“. (მუვათთა, „გუქუთუს“-სელათი, 6)

მისვარ ბინ მაჰრამმა (ალლაჰი იყოს მისგან კმაყოფილი) გაიგო, რომ ომარ ბინ ჰათთაბი დაჭრილი იყო და მის მოსანახულებლად წავიდა. მან უგონოდ მწოლიარე თავისი მეგობარი დაინახა და იქ დამსწრეთაგან მისი ჯანმრთელობის ამბავი გაიგო. ავადმყოფის მდგომარეობა სავალალო იყო და მისვარ ბინ მაჰრამმა თქვა: „მას სალოცავად მოუწოდეთ. მას თქვენ ვერაფრით გააღვიძებთ, გარდა სალოცავად მოწოდებისა“. ამის შემდეგ ომარ ბინ ჰატტაბი ფეხზე წამოდგა და წარმოთქვა: „დიახ, ჭეშმარიტად ისლამის წილხვედრი წართმეული აქვს მას, ვინც ნამაზის შესრულებას თავი დაანება“. (ჰაისამი, I, 295; მუვათთა, „თაჰარათი“, 51; იბნ-ი-სადად, III, 35).

ღვთისმოსავი ალი თავის ქვეშევრდომებს ასე არიგებდა: „ყველაფერი დამოკიდებულია იმაზე, თუ როგორ ასრულებთ ნამაზს.“

ერთხელ, ალი იბნ აბდურრაჰმანი და სხვა თანამიმდევრები ენეს ბინ მალიქთან (ალლაჰი იყოს მისგან კმაყოფილი) წავიდნენ. თანამიმდევრებმა ის შუადღის ნამაზის შესრულების მდგომარეობაში იხილეს და დაინტერესდნენ, რატომ დაინყო მან ლოცვა მაშინ, როცა წინ ჯერ კიდევ ამდენი დრო ჰქონდა. მან თავისი მოქმედება შუამავლის ბ დარიგებით ახსნა: „შემდგომისათვის დატოვებული ნამაზი ორპირებისაა! ეს მათი ლოცვაა, ვის გულებშიც ორპირობის მარცვალია. ისინი სხედან და ელოდებიან, ხოლო როგორც კი მზე ჩასვლას დაიწყებ

ს და ეშმაკის ორ რქას შორის გაივლის, მხოლოდ მაშინ წამოდგებიან და ლოცვას სწრაფად დაიწყებენ. ისინი იმ ჩიტის მსგავსნი არიან, რომელიც ჩქარობს, ყველაფერი აკენკოს, რაც კი მის წინ არის. ამიტომ უზენაესს თავის ნამაზში ძალიან ცოტანი გაიხსენებენ“. (მუვათთა, „ყურანი-ქერიმი“, 46; მუსლიმი, „მესაჯიდი“, 195).

შუამავლის ﷺ რჩევებსა და დარიგებებს თანამიმდევრები დიდი ყურადღებით ეპყრობოდნენ. ნამაზის შესრულებისას ისინი ცდილობდნენ, ყველა რუქული სრულყოფილად შეესრულებინათ, ყიამის დროს სწორად დამდგარიყვნენ და სეჯდე გაეკეთებინათ. ერთხელ ჰუზეიფე (ალლაჰი იყოს მისგან კმაყოფილი) მეჩეთში შევიდა და მლოცველი ადამიანი დაინახა, რომელიც რუქულსა და სეჯდეს ბოლომდე არ აკეთებდა. როგორც კი მამაკაცმა ლოცვა დაამთავრა, ის მასთან მივიდა და ჰკითხა:

- რამდენი წელია, რაც ნამაზს ამ სახით ასრულებ?

- ორმოცი,- უპასუხა მან.

- მაშინ შენ ორმოცი წელია, ნამაზი არ შეგისრულებია. თუ შენ სიკვდილამდე ასეთი ფორმით გააგრძელებ ნამაზის შესრულებას, მაშინ მოკვდები ადამიანად, რომელმაც მუჰამედ შუამავლის ﷺ დარიგებები არ აღიქვა და საკუთარ თავზე არ მიიღო.

ჰუზაიფამ მამაკაცს ნამაზის სწორად შესრულება ასწავლა და ხაზგასმით აღნიშნა:

- ადამიანს ნამაზის თავისუფლად შესრულება შეუძლია, მაგრამ ერთი პირობით, რომ რუქულსა და სეჯდეს ყოველგვარი შეცდომების გარეშე და ყველაზე სრულყოფილი სახით გააკეთებს.“ (აჰმედი, V, 384; ბუჰარი, „ეზანი“ 119, 132, „სალიათი“, 26).

კეთილდღეობის ეპოქის მუსლიმები ნათესაურ კავშირებს, მეგობრობასა და რწმენით ძმობას (რომლებიც ქედმაღლობის, სიამაყის გამოვლენისა და ხშირად შიდა ომების დაწყების საბაბიც კი იყო) უპირატესობას ანიჭებდნენ. შემდეგ კი მათ მთელ საზოგადოებას უჩვენეს მაგალითი, თუ როგორ შეიძლება ერთად ცხოვრება კონფლი-

ქტების გარეშე, სიმშვიდითა და ნეტარებით. ყოველდღიურ ცხოვრებაში ამ ერთობის აშკარა გამოვლინებაა ნამაზი, რომელსაც მუსლიმები ჯამაათით (ჯგუფურად) ასრულებენ.

მუჰამედ შუამავლი ﷺ თავისი ჯამაათის საქმიანობით კარგად ინფორმირებული იყო. ჯერ კიდევ იმამობის დროს, როდესაც თავისი თანმიმდევრებიდან რომელიმე ნამაზზე არ მოდიოდა, მას მაშინვე მოიკითხავდა. იგი შეკრებილთ კითხვით მიმართავდა: „სად არის თქვენი ამხანაგი?“ თუ რომელიმე მათგანი ავად იყო, მაშინ იმამი ნამაზის შესრულების შემდეგ მის მოსანახულებლად მიდიოდა. შუამავლი ﷺ ცდილობდა, ადამიანებს პრობლემების გადაწყვეტაში დახმარებოდა, ამიტომ ის მათთან სახლში ხშირად მიდიოდა. ის თავის უმმეთს ნამაზის ჯამაათით შესასრულებლად მოუწოდებდა: „თუ ხედავთ, რომ ერთმა ადამიანმა მეჩეთში მუდმივად მისვლა თავის ჩვეულებად აქცია, მაშინ დაუდასტურეთ, რომ იგი მორწმუნეა“. უზენაესი ალლაჰი ბრძანებს: „გამჩენის მეჩეთში ყოველთვის მხოლოდ მისი მორწმუნეები მოდიან.“ (იბნ მაჯა, „მესჯიდი“, 19).

წმინდა ყურანში ნათქვამია: „მხოლოდ ის ააგებს ალლაჰის სამლოცველოებს, ვინც ირწმუნა ალლაჰი, დღე უკანასკნელი და აღავლინა ლოცვა, გაიღო ზექათი და არ აქვს შიში, გარდა ალლაჰისა. ეგების ჭეშმარიტ გზაზე მავალნი იყვნენ ეგენი!“ (სურა „თევზი“, 9/18).

აბდულლაჰ ბინ მესუდი ამბობდა: „მე არ მინახავს არცერთი ადამიანი, ვინც ნამაზის ჯამაათით შესრულებას თავს არიდებდეს,

გარდა ფარისევისა, რომელიც ცნობილია თავისი ორპირობით. ვფიცავ ალლაჰს, ავადმყოფი ადამიანიც კი, რომელიც ერთ ნაბიჯს ძლივს დგამს, ორი ერთმორწმუნის დახმარებით მეჩეთში მოდის, დგება მწკრივში და ნამაზს ჯამაათით ასრულებს.“ (მუსლიმი, „მესჯიდი“, 256-257).

მუჰამედ შუამავლის ﷺ დროს ორი მუსლიმანი ცხოვრობდა. ერთ-ერთი მათგანი ვაჭარი იყო, ხოლო მეორე - მჭედელი. როდესაც ვაჭრის ჯიხურამდე ეზნის ხმა მოაღწევდა, ის მაშინვე სასწორს გვერდზე გადადებდა და სასწრაფოდ შუამავლის ﷺ მეჩეთში მიდიოდა. თუ მჭედელი გაიგონებდა ლოცვის მოწოდებას, მაშინ ის ჩაქუჩს, გაცხელებულ რკინას ქურაში ტოვებდა და ჯამაათთან ერთად ნამაზის შესასრულებლად მიიქცაროდა.

ამ ადამიანებისა და მათი მსგავსის განსაზღვრებად უზენაესმა ალლაჰმა შემდეგი აიათი გარდმოავლინა: „**კაცო, რომელთაც ვაჭრობა და ყიდვა-გაყიდვა ვერ მოსწყვეტს ალლაჰის ხსენებას, ლოცვის აღვლენას და ზექათის გაღებას, მათ ეშინიათ დღის, როცა შეძრწუნდება გულნი და თვალნი.**“ (სურა „ნური“, 24/37) („ქურთუბი“, XII, 184).

ერთხელ, იბნ მესუდი (ალლაჰი იყოს მისგან კმაყოფილი) ბაზარში მივიდა და მუსლიმები დაინახა, რომლებმაც გაიგონეს თუ არა ეზანის ხმა, თავიანთი ნივთები დატოვეს და მეჩეთში გაიქცნენ. მან ასე წარმოთქვა: აი ის ადამიანები, რომლებსაც უზენაესი ალლაჰი სურა „ნურის“ 37-ე აიათში აქებდა (ჰაისამი, VII, 83).

ალლაჰს უმმბრალელები უყვარს

ბოლო გაკვეთილის გამოსვლის ზარი დაირეკა, მასწავლებელი დიახ ძვირფასო ბავშვებო ბედნიერ დღეს გისურვებთ, ღმერთისთვის მიმინდისხართ ეუბნება.

მოსწავლეებმა ერთხმად მადლობა გადაუხადეს და მასწავლებლის გასვლას დაელოდნენ, შემდეგ თვითონაც ერთმანეთის ხელის შეშლის გარეშე გარეთ გავიდნენ. გიორგი სკოლიდან გასვლისას სადარბაზოში მეზობელ ალის შეხვდა, ალი ქალბატონი ლეილას შვილი იყო და გიორგიზე ერთი წლით უფროსი გახლდათ. სკოლიდან გავიდნენ და ერთად სახლის გზას დაადგნენ, თან საუბრობდნენ, ცოტა მოშორებით კედელთან ჩამუხლული სამი ბავშვი შენიშნეს, რომლებიც რაღაცას აკეთებდნენ. მიუახლოვდნენ და დაინახეს, ბავშვებს კატის კნუტი ენახათ, ხელში ხის ტოტები აელოთ და კნუტს უღერებდნენ, პატარა კნუტი ამით ძალიან შეწუხებული სუსტი და საცოდავი ხმით კნაოდა და ბავშვებისაგან გადასარჩენად იბრძოდა.

გიორგი და ალი კნუტის ასეთმა მდგომარეობამ ძალიან შეაწუხა და შეეცოდათ. ალიმ ბავშვებს ჰკითხა:

- მეგობრებო თქვენ რას სჩადისხართ? - ბავშვებიდან ერთ-ერთმა მხარზე მოუჭირა ხელი და უპასუხა:

- არაფერს კნუტით ვერთობით.

ახლა გიორგიმ მიმართა ბავშვებს:

-ეს კნუტი სულიერია და არა სათამაშო. როგორ შეშინდა და ტირის ვერ ხედავთ?

-რაა? ტირისო, განა კატები ტირიან, - უთხრა ერთ-ერთმა და გაიცინა,

ალიმ აუხსნა:

-არამხოლოდ კატები, ყველა ცხოველი ტირის, თუ მათ ცუდად მოვექცევით, მათაც აქვთ გრძნობები, თან ეს კნუტი დედისგან შორსაა და თან თქვენმა ქმედებამ ის ძალიან შეაშინა, საკუთარი თავი ერთი წუთით მის ადგილას წარმოიდგინეთ განა თქვენ არ შეშინდებოდით?

ბავშვებიდან ერთერთმა საუბარი ველარ გააგრძელა, მეორემ ბავშვმა მართალი

ხართო, დაეთანხმა. მათ აღიარეს, რომ ვერ დაფიქრდნენ, როცა კნუტის ადგილას თავი წარმოიდგინეს, მიხვდნენ, რომ არასწორად მოიქცნენ. ამ დროს სხვა კატის კნავილის ხმა მოისმა. იგი ბავშვებთან მივიდა, აშკარად ევედრებოდა მათ. გიორგიმ თქვა, რომ ალბათ ეს კნუტის დედაა, ნახეთ ჩვენგან შვილს ითხოვსო. ამ დროს ბავშვმა, რომელსაც კნუტი ხელში ეჭირა, ძირს დადო დედა მაშინვე კნუტთან მივიდა, მას მოფერება და ლოკვა დაუწყო. დედა-შვილი ერთმანეთს ყნოსავდა და ეფერებოდა, ხმებს გამოსცემდნენ, თითქოს ბედნიერებას გამოხატავდნენ, გიორგი ისევ ამბობდა:

- ნახეთ მეგობრებო, დედას ეგონა, რომ კნუტი დაკარგა და ვინ იცის, როგორ იდარდა და და შეეშინდა.

საუბარში ალიც ჩაერია:

-წელან ორივე ტიროდა და ეხლა ნახეთ, როგორი ბედნიერები არიან.

ამ დროს დაინახეს მათ, დედამ როგორ ჩასჭიდა პირით კისერში კნუტს და მიყვავდა, ამის დანახვაზე ბავშვებიდან ერთ-ერთმა ყვირილი დაიწყო, ნახეთ როგორ კბენს კატა თავის კნუტსო. ამის გაგონებაზე გიორგისა და ალის გაეცინათ:

-ნუ გეშინიათ, არ კბენს, არცერთი დედა თვის შვილს ზიანს არ მიაყენებს. კატები ასე დაატარებენ თავიანთ შვილებს. ის სახლში მიყვავს.

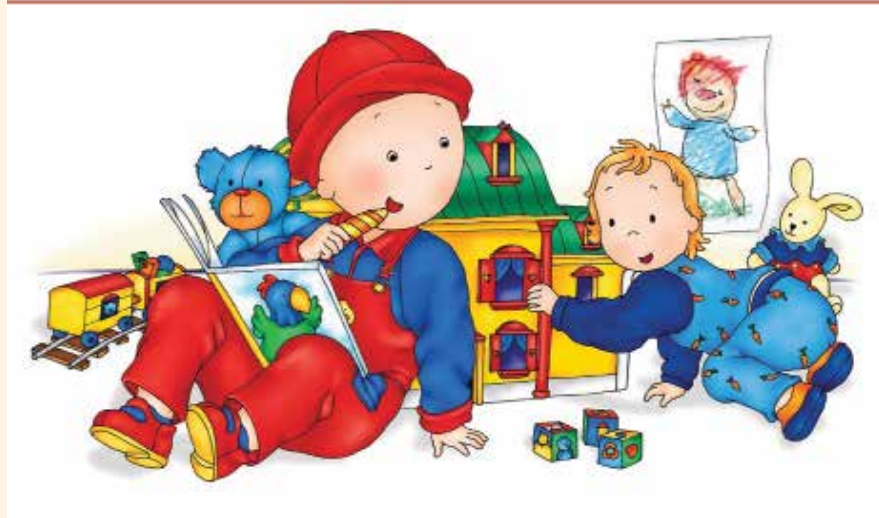
ბავშვები ისევ გაოცებულები ამბობდნენ:

-ცხოველებს თუ ჩვენ მსგავსად ეშინოდათ, ტიროდნენ, ან უხაროდათ, არ ვიცოდით. დღეს საკუთარი თვალით ვნახე, აწი არცერთ ცხოველს ცუდათ აღარ მოვექცევით.

დანარჩენებიც ასე ფიქრობდნენ. გიორგიმ და ალიმ ბავშვებს დაემშვიდობნენ და შინისაკენ წავიდნენ.

ალლაჰს უმმბრალელები უყვარს, ვინც ალლაჰის გაჩენილ სულიერს კარგად მოექცევა, ალლაჰიც მათ კარგად მოექცევა და მადლით დააჯილდოვებს....

საბავშვო მშენებელი

იპოვეთ სურათებს შორის 7 განსხვავება

საბავშვო ტესტები

- როგორი ქონებიდან უნდა გავიღოთ მოწყალეობა?
 - საუკეთესო ქონებიდან
 - უნდა გავცეთ ის, რაც ჩვენ არ გვჭირდება
 - მეორადი მოხმარების ნებისმიერი ქონებიდან
 - ყველა პასუხი სწორია
- ისლამი შემოსავლის როგორ გზებს არ ეწინააღმდეგება?
 - ალალი გზებით შემოსავალს
 - შემოსავლის გზებს არ აქვს აკრძალვა
 - ქრთამის აღების გზით
 - მევახშეობის გზით
- მუსლიმმა ადამიანმა როდის არ უნდა მიირთვას აკრძალული საკვები?
 - რამაზნის მთვარეში
 - არასოდეს
 - როცა ექიმი აუკრძალავს
 - როცა ვინმე ისეთი დაინახავს, რომ შემდეგში გაკიცხავს
- რომელ მთვარეში და რომელ წელს დაიწყო წმინდა ყურანის ზეგარდმოვლენა?
 - რამაზნის მთვარეში, 610 წელს
 - რეზულ ეველის მთვარეში 622 წელს
 - შევალის მთვარეში 571 წელს
 - ყველა თარიღი არასწორია
- რამდენი წელია გამოდის რელიგიურ საგანმანათლებლო ჟურნალი „ახალი მთვარე“?
 - უკვე 12 წელია
 - ჟურნალ „ახალ მთვარეს“ 6 წელი შეუსრულდა.
 - ჟურნალი „ახალი მთვარე“ 2 წლია გამოდის
 - ყველა პასუხი მცდარია